

[Kirsten Sparre Andersen.]

mod det etablerede samfund og gik derfor, uden at tænke dybere over, hvad de gjorde — det må man da håbe — ind for frigivelse af hashen. Det er meget vanskeligt nu 7-8 år efter at forstå, hvad der kunne få ellers ret fornuftige mennesker til at indtage det standpunkt. Hvis de havde læst deres „Tusind og En Nats Eventyr“, ville de dog have opfattet, at hashishspiseren altid var identisk med den tåbelige, den mislykkede, den, der altid var udenfor. Og hvorfor dog prøve at få nogen ind i et spor, der kunne føre til det resultat?

I en artikel, som går ind for fri hash, står overraskende følgende sætninger:

„Sociale problemer skaber næsten altid sociale bevægelser,“ — i min tolkning bevægelsen for fri hash — „der så godt som altid har den karakter, at de 1) ikke løser de oprindelige problemer, 2) næsten altid vedligeholder og ofte forværrer problemerne, 3) skaber modbevægelser.“

Og der blev sandelig skabt modbevægelser. Der var ikke helt få, der ønskede, at man skulle fare frem med bål og brand mod enhver teenager, der røg en pipe hash. I dag, hvor hashen lykkeligvis ikke har den opvoksende ungdoms store interesse, tror jeg, de fleste er tilfredse med rigsadvokatens cirkulære fra 1969, der ikke ville kriminalisere besiddelse af under 5 g hash til egen brug. Uden dette cirkulære var mange helt unge unødigt blevet kriminaliseret med alvorlige følger for en videre harmonisk opvækst. Rent logisk er der selvfølgelig tale om en dobbeltmoral, og det er derfor forkasteligt, men når folkettinget i 1969 og i alle årene siden holdt fast på den politik, at det først og fremmest er handel med narkotikastoffer, man skal komme til livs, er det min opfattelse, at man har handlet rigtigt.

Da man tog beslutningen om i almindelighed ikke at retsforfølge unge hashrygere, vidste man som nævnt ikke så meget om hashen. I de mellemliggende år har man samlet en hel del viden, og der er i dag næppe nogen, som har sat sig ind i problemet, der vil påstå, at hash er ufarlig. I en resolution, vedtaget af Det økonomiske og sociale Råd under FN ved dets 58. samling sidste forår, blev det med al ønskelig tydelighed fastslået, at verdens førende specia-

lister mener, at hash er skadelig. Resolutionen blev fremsat af en lang række lande, bl. a. Vesttyskland, Egypten, Frankrig, Indien, Sverige og Schweiz. I resolutionen hedder det bl. a., idet jeg tillader mig at citere fra resolutionen i oversættelse:

„Idet vi fastslår, at i lyset af talrige videnskabelige undersøgelser af cannabis kan der ikke være nogen tvivl om dets skadelige virkning,

noterer vi med bekymring den nylige forøgede forsyningsmulighed i mange dele af verden af nye koncentrerede former for cannabis,

og anbefaler alle lande og internationale organisationer ikke at slække på deres agtpågivenhed med hensyn til at tage formålstjenlige skridt mod cannabismisbrug.“

Det hedder videre i resolutionen, at man anmoder alle lande om at tage alle praktisk gennemførlige skridt til behandling, genoptræning og uddannelse af cannabismisbrugere og beder om, at forskningen på området må fortsætte.

Der er ingen tvivl om, at man gennemgående er mere bekymret over hashens skadelige virkning på brugernes hele personlighedsudvikling i dag end for nogle år siden, og man nærer heller ingen tvivl om hashens vanedannende effekt, hvilket selvfølgelig ikke behøver at betyde, at mennesker, der er fast frankret i et livsmønster, nødvendigvis bliver afhængige af at ryge hash i mindre doser. Det er i det hele taget nogle ret uforklarlige mekanismer, der bestemmer, om et menneske bliver afhængig af et nydelsesmiddel eller ej.

En af de farlige sider ved hash er, at den kan være af stærkt vekslende koncentration og dermed vekslende effekt, som jeg allerede har nævnt tidligere. Desuden vil hashbrug ofte føre over i et andet misbrug.

Hvis man først er blevet sprøjtenarkoman, er prognosen for helbredelse betydelig mere dystert end ved hashmisbrug. Man har forsøgt at gøre stiknarkomaner stoffri ud fra forskellige teorier og behandlingsmetoder, men man må nok i dag konstatere, at man gennemgående har haft meget ringe succes med de almindeligt accepterede behandlingsformer, og man må, så vidt jeg kan se, uundgåeligt blive tvunget til at tage sin hidtidige holdning op til en meget kritisk vurdering. Bl. a. synes jeg, at det er helt uaccep-